

holdes enkelte Foredrag for dem i Historie og Geografi, men ellers undervises der jo stærkt i Religion. Hvis de faa Lov at lære at synge, saa er det paa sine Steder kun Salmesang, andre Steder ogsaa Folke- og Fædrelandssange. Jeg tror, det vilde være heldigt, om man tog andre Fag op. Jeg har en Gang hørt den gamle Lærer Hovlund fra Vridsløselille holde et Foredrag om sin Undervisning af Fangerne. Dette Foredrag gjorde paa mig, som den Gang var et ungt Menneske, et stærkt Indtryk. Han fortalte, at naar han om Foraaret kom ind i Cellen hos en Fange og saa medbragte en ganske simpel Markblomst, en Løvetand eller Tusindfryd, og viste ham den, saa var det ligesom en Hilsen ude fra den vaagnende Natur, ude fra Friheden, der her bragtes ind til Fangen. En saadan Blomst kunde, sagde han, gøre et meget stærkt Indtryk paa en Fange og ofte gøre denne modtagelig for aandelig Paavirkning, som han ellers maaske var højst uimodtagelig for.]

Jeg har ønsket at drage denne Sag frem til Behandling her, og denne Behandling skulde da gaa ud paa, om Ministeren ikke vilde tage under Overvejelse at foretage en Forandring paa dette Omraade, saaledes at man i langt højere Grad benyttede Undervisning som et Middel til at forbedre Fangerne, paavirke deres Sind og hæve deres Selvgættelse og Karakter. Dette Spørgsmaal var dog værd at overveje. Der er jo Fanger, der sidde ret lang Tid: 8 Maanedere, 12 Maanedere, 1 Aar, 2 Aar. Det vilde jo i saa lang Tid være muligt at bibringe en Fange gode Kundskaber, og sikkert er det jo, at mange af dem netop ere komne paa disse Anstalter, fordi de ere blevne forsømte og have faaet meget daarlig Undervisning, medens de som Børn gik i Skole, og hvis de nu kunne faa Lejlighed til at oprette det forsømte og forlade Fængslerne med et Maal af Kundskaber, ville de sikkert ogsaa senere hen i Livet, naar de komme ud af Fængslet, bedre kunne gøre sig gældende og bedre bevares for nogen Sinde mere at komme ind paa Forbryderbanen.

Det er blot disse Bemærkninger, jeg har at gøre vedrørende dette Budget. Jeg kunde ønske at høre den højtærede Justitsministers Mening om denne Sag. Jeg er meget vel vidende om, at hvis der skal indføres almindelig Undervisning i vore Fængsler, bliver det ganske sikkert nødvendigt at omlægge det Reglement, som nu gælder for Fangerne Liv fra Morgen til Aften, men det var sikkert heller ikke

nogen Ulykke, om der blev Plads for mere Undervisning og derigennem for en bedre Paavirkning af Fangerne, end nu er Tilfældet.

Krabbe: Der er intet af Ændringsforslagene til denne Afdeling, hvorom min ærede Partifælle i Finansudvalget og jeg have haft forskellig Mening fra Udvalgets Flertal, og der er derfor ingen Anledning for os til at udtale os om Ændringsforslagene. Derimod har jeg positiv Grund til at sige et Par Ord i Anledning af et Samraad, der omtales i Betænkningens Nr. 87, 2, fordi det er mig, der har foranlediget Samraadet, og den Maade, hvorpaa Spørgsmaalet henstilles løst, har jeg tilladt mig at angive.

Det er et Spørgsmaal, der oftere har været paa Tale ogsaa her i Tinget, nemlig Sognefogedernes Lønning og Forbedring af deres økonomiske Stilling. Den nuværende Ordning af deres Stilling er gammel, idet den skriver sig fra Forordningen af 11. November 1791. Efter den blev der ikke tillagt dem nogen som helst Løn, men nogle faa meget smaa Begunstigelser i Henseende til borgerlige Byrder og nogle faa meget ubetydelige, tilfældige Indtægter. Der blev først tillagt dem Løn ved Lov 4. Marts 1857, hvor det blev bestemt, at der skulde tillægges dem en Lønning, hvis Lavmaal blev sat til 20 Rdlr., og hvis Højdemaal blev sat til 100 Rdlr. Forholdene ere jo blevne meget forandrede i Løbet af det halve Hundrede Aar, der er gaaet siden da, og Sognefogedernes Lønning indenfor disse Grænser, som den Gang maaske kunde være passende, er ganske vist nu slet ikke svarende til Besværet ved deres ofte ret ansvarsfulde Gerning.

Nu er den Lønning, Sognefogederne oppebære, amtskommunal, men de allerfleste Sognefogeder ere tillige Lægdsmand, have her en Statsbestilling ved Siden af den kommunale. Det er allerede udtalt i Forordning 11. November 1791, at saaledes burde det være, og senere er det administrativt gentaget, navnlig ved en Skrivelse fra Justitsministeriet af 16. April 1857, at Lægdsmandenes Bestilling i Regelen bør være forenet med Sognefogedbestillingen. Det er ogsaa Tilfældet de allerfleste Steder i Landet, der er kun ganske faa Undtagelser. Men Lægdsforretningerne, Forretningerne ved Udskrivningsvæsenet, ere slet ikke ubetydelige, til Tider ret vanskelige, og Lægdsmanden hverken har haft eller har nu en eneste